

وازگشتِ یهودیا دَ وطن

هفتاد سال بعد از اَسیری یهودیا دَ شارِ بابل، فارس ها دَ بلے بابل حمله کده بابللی ها ره شکست دَد، و خُدا پیشگوی اِرمیا پیغمبر ره پوره کد که یهودیا دُباره دَ وطن خُو بوره. پس پادشاهِ فارس دَ نامِ کروش گُفت:

”خُداي آسمان و زمي مَره حاکِمِ تمامِ دُنیا جور کده و اُو مَره اِختیار دَده که دَ یادِ ازُو دَ اورُشلیم یگِ عِبادتِ خانه جور کنم. پَس اَي بنده های خاصِ خُدا، شُمو پَس سُنِ وطن خُو بورید. خُدا یار و مددگارِ شُمو بَشه.“

وختیکه یهودیها پَس دَ اورُشلیم آمد، اُولنه کار شی ای بود که قُربانگاه ره دَ جای سابقه شی دَ خانه خُدا از نو جور کنه. پیش ازُو که دیگه حصّه های خانه خُدا ره جور کنه، دَ قُربانی کدو شروع کد. اونا شارِ اورُشلیم ره اَم قد دیوالِ گِردا گِرد شی قتی از سر جور کد. بعد ازُو برای خیلی وخت، دیگه پیغمبر نه آمد که پیغامِ خُدا ره دَ مَرْدُم

پس از مُدَّت‌های زیاد، یونانیا اُو جای ها ره از دِسْتِ فارس ها گرفت و حتی اونا جهانگیر شد. بعد از چند وختِ دیگه، رُومیا پک جای ها ره از دِسْتِ یونانیا گرفت و حُکومتِ رُوم اَم عالمگیر شد و اونا سرزمینِ کنعان ره 'فلسطین' نام کد.

یهودیا از دِسْتِ ظُلمِ لَشکرای خَارِجی دَ تنگ آمده بود. اونا فامید که پیشکوی ارمیا پیغمبر که بنی اسرائیل بلدِ هفتاد سال دَ شارِ بابل مومنه، پوره شد. آلی اونا دَ فکرِ پیشگوی دیگه پیغمبرا اُفتد که تا هنوز پوره نشده. مثلاً، اشعیا پیغمبر دَ باره یگ پادشاهِ بسیار بزرگ اینی رقم گفته بود:

”یگ روزی مییه که خُدا مردُمِ منطقهِ جلیلیه ره عزت میدیه. مردُمِ که دَ تاریکی زندگی مونه، اونا یگ روشنی ره مینگره.

إشعيا پیغمبر امچنان اعلان کده گُفت:

یگ بچّه بلده از مو دَ دُنیا میه که او دَ سرِ ازمو حُکومت
مُکنه. او

‘مُشاوِرِ عَجیب’،

‘رهِبرِ توانا و بے همتا’،

‘پدرِ جاویدانی’ و

‘شاهزادهِ صلح’ گُفته مُوشه.

او دَ تختِ بابِه کلون خُو داود پادشاه میشینِه و حُکومتِ
عدالت، راستی و صلح ازو برای همیشه مُومنه.

پس إشعیا پیغمبر ام گُفته که چطور اُمُو بچّه شِنخته
مُوشه. او گُفته که: ”خُدا توره یگ نشانی میدیه: یگ
دُخترِ باکره حامله شُده بچّه مُکنه و نام شی ره
‘عِمانوئیل’ یعنی ‘خُدا قد از مو’ میله.

میکا پیغمبر حتی پیشگوی کد که او دَ کجا دَ دُنیا میه.
او گُفت که: ”خُدا بنی اسرائیل ره یگ حاکم از بیتُالحم

که ریزه ترین شار دَ مُلکِ یَهُودا استه، میدیه.“

وختیکه بنی اسرائیل خانه خُدا ره دُوباره تیار کد،
زکریا پیغمبر یگ خو دید. اُو دَ عالمِ خَوِ دید که خُدا دَ
آینده یگ پیشوای بزرگ ره اِنتیخاب مونه. ای پیشوای
بزرگ بلده شفاعت گناهای بنی اسرائیل تعیین موشه و
همچنان دَ سرِ ازوا پادشاهی مونه.

پس مردم از یگ دیگه خُو سوال مُوکد که ”آیا اُمُو پادشاه،
یعنی اِنتیخاب شده خُدا، میتنه بنی اسرائیل ره از
دُشمنای رومی و دیگه دُشمنای آزاد کنه و زندگی آرام بلده
ازوا بیره؟“

بسم اِشعیا نبی دَ باره اِنتیخاب شده خُداوند پیشگوی غدر
عجیب کده گفت:

”اُو رقم برّه تی کارد اَلّی بود

مگم یگ لفظ آم نگفت

أو دستگیر شده محکوم دَ مَرگ شد
و هیچ کس دَ غَم شی نَشُد.

اگرچه او مردم آزاری نکد و دروغ نگفت
مگم از خاطر گنای از مو کشته شد.

أو زندگی خُوره از دست دد
تا که گناه گناکارا ره شفاعت کنه
و بلده از اونا دُعای خیر کنه.
مَرگ ازو یگ قُربانی بلده بخشش گنای دیگرو بود.

لیکن، یگ خدمتگار چطور میتنه بنی اسرائیل ره از
حکومت روم و از تأثیر فرهنگ یونانی های کافر خلاص
کنه؟ چطور او میتنه که مردم ره کومک کنه تا که از
قانون و شریعت خدا پیروی کنه؟ بخشش گناه ها یگ

چیز استه و لیکن آزادی چیزی دیگه یه.

گاه گاهی یگو شخص خود ره اَمُو اِنْتِخَابِ شُدِه خُداوند اِعلان مُوکد، یعنی دَ نامِ 'مسیح' آمده مردُم ره میخاست رهبری کنه. بعضِ مردُم ازو پیروی کده دَ ضِدِ حُکومتِ رُومِ شورش مُوکد.

هر غَتیکه اَمُو رقمِ مُوشدِ حُکومتِ رُومِ لشکر خُو ره آورده شورش ره سرکوبِ مُوکد و تمامِ شورشی ها دَ شاهراها دَ رُوی چوبِ صلیب میخکوبِ مُوشد. دَ صلیب کشیدو بد ترین جزای مرگ بود و اکثرِ وختا شخصِ صلیب شده ره تا چند روز دَ سرِ صلیب اوزو کده می ایشت تاکه هر کس از راه تیر مُوشد و حال وحشتناکِ ازونا ره میدید از گوش خُو میگرفت و احتیاطِ مُوکد که اَمُو روز دَ سر خود شی نیه.

پس، پیروی ازی رقم رهبرا غدر دل و گرده میخاست. هر غَتیکه یگ اَمی رقم رهبر پیدا مُوشد مردُم از یگ دیگه خُو

مُوپُرسید: ”آمی نفر واقعاً اُمُو مسیح، یعنی اُمُو اِنْتِخاب
شُدِه خُداوند استه که پَیغمبرا دَ باره شی نقل مُوکد؟ آیا
ای اُمُو کسی استه که پادشاهی بَنی اِسرائیل ره برحال
مُوکنه؟“

ازوخته، بَنی اِسرائیل دَ اِنْتِظارِ اَمزُو اِنْتِخاب شُدِه خُدا ،
یعنی مسیح بود که آمده اونا ره نِجات بَدیه.